

BIBLIOTEKOS VEIKLA 2016

Lietuvos Respublikos Prezidentė D. Grybauskaitė 2016-uosius metus buvo paskelbusi Bibliotekų metais. Kolegijos biblioteka gali pasidžiaugti puikiu veiklų finansavimu 2016 metais, kai 1 studentui buvo skirta vidutiniškai 18,06 Eur studijų procesui reikalingiems leidiniams įsigyti (strateginiame plane buvo numatyta 15,00 Eur). Fondo vertė ataskaitiniu laikotarpiu išaugo 50,3 tūkst. Eur ir dabar sudaro 1214,6 tūkst. Eur. Šiek tiek nukentėjo e-dokumentų išduoties, arba panaudos rodikliai, nes 2016 metų rudenį, pagaliau pradėjus užsitęsusio LMBA projekto „eMoDB.LT3: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai“ trečiojo etapo iki 2020 metų pradžios veiklas, t. y. duomenų bazių pirkimo procedūras, jų metu (iki licencinių sutarčių pasirašymo) priegos prie kai kurių perkamų duomenų bazių buvo laikinai sustabdytos ir atnaujintos, procedūroms pasibaigus. Vis dėlto, net atsiradus nenumatytiems trikdžiams, duomenų bazių panaudos rodikliai džiugina – 2016 m. buvo atlikta per 55 tūkst. sėkmingų prisijungimų (strateginiame plane buvo numatyta apie 40 tūkst.). Tai reiškia, kad mokymai naudotis duomenų bazėmis, kasmet pravedami fakultetuose (2016 m. buvo planuota 300 val, praveista 390 val mokymų), yra labai reikalingi tiek dėstytojams, tiek studentams.

2016 metų strateginiame plane buvo numatyta prieiga prie 15 prenumeruojamų duomenų bazių, kolegijos vartotojai turėjo prieigą prie šių užsienio šalių leidėjų bazių: per LMBA projektą – *eBooks on EBSCOhost*, *EBSCO Publishing* (10 DB paketo), *Emerald Management eJournal Collection*, *Taylor & Francis*, Kultūros ministerijos lėšomis šaliai prenumeruojamos duomenų bazės *Naxos Music Library* bei galėjo naudotis bibliografijos tvarkymo įrankiu *Refworks*. Buvo pratęsta prieiga prie pirmaujančios pasaulyje nepriklausomos rinkos tyrimų kompanijos *Euromonitor International* duomenų bazės *Passport*, kuri buvo prenumeruojama kolegijos lėšomis. Tai globali strateginių rinkos tyrimų duomenų bazė, galinti pateikti apie 115 mln standartizuotos palyginamosios statistikos duomenų ir apie 17 tūkst. išsamių įvairių pramonės sričių, bendrovių, šalių ir vartotojų visame pasaulyje ataskaitų. Šios kompanijos atstovai mielai lankosi kolegijos fakultetuose, kai yra kviečiami, ir pristato savo produktą. Nuo 2017 metų kolegijos bibliotekos vartotojai per LMBA vykdomą projektą papildomai galės naudotis prieiga prie duomenų bazės *Computers & Applied Sciences Complete*, talpinančios per 2 230 leidinių.

Ataskaitiniu laikotarpiu kolegijos prenumeruojamose duomenų bazėse vartotojai turėjo prieigą prie 147 120 pavadinimų šiose bazėse esančių e-knygų ir 16 469 pavadinimų periodinių leidinių, atlikta 55 150 sėkmingų paieškų, atsisiųsti 53 608 visateksčiai dokumentai. Vartotojai turėjo galimybę skaityti 224 pavadinimų VGTU leidyklos *Technika* elektronines knygas, 14 pavadinimų LSMU leidyklos *Vitae Litera* e-knygas. Nuo 2017 metų vartotojai galės naudotis 406 pavadinimų KTU leidyklos *Technologija* e-knygomis. Kolegijos vartotojai gali naudotis ir Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos elektroniniais ištekliais, užsiregistravę šioje bibliotekoje ir gavę slaptažodį nuotolinei prieigai, taip pat gali skaityti MRU bei VDU atviros prieigos e-knygas.

Tradicinis bibliotekos fondas 2016 metais pasipildė 2 155 fiz. vnt. 799 pavad. naujų leidinių, iš jų natų -147 pavad. (strateginiame plane buvo numatyta įsigyti apie 2 tūkst. naujų tradicinių dokumentų), jiems nupirkti išleista per 48,96 tūkst. Eur. Iš šios sumos knygoms užsienio kalbomis įsigyti buvo skirta 31,75 tūkst. Eur, tai sudarė 64,47% visų lėšų. Leidiniai užsienio kalbomis fiziniais vienetais sudarė 37,35%, o pavadinimais – 72,32% nuo bendro nupirktų leidinių kiekio. Paramos biblioteka gavo už 3,96 tūkst. Eur – 640 fiz. vnt. 196 pavad. leidinių. Nurašyta 12 993 fiz. vnt. 3 467 pavad. įvairių dokumentų už 18,38 tūkst. Eur. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje bibliotekos dokumentų fondą sudarė 212 227 fiz. vnt. 51 154 pavad. leidinių. Ryškiai pastebima

bibliotekos fondo mažėjimo fiziniiais vienetais tendencija, nors fondo vertė didėja. Tai rodo fondo kokybinius pokyčius, juos lemia dvi priežastys: pirmoji – didėjanti literatūros užsienio kalbomis paklausa, susijusi su naujomis studijų programomis anglų kalba, dėstytojų rekomendacijomis naudotis užsienio šalių autorių kūriniais, geresnės vartotojų užsienio kalbų žinios ir pan., bet šios knygos yra žymiai brangesnės, nei leistos Lietuvoje, tad už tą pačią sumą jų nuperkama mažiau; antroji priežastis – kasmet visuose fakultetuose peržiūrimas bibliotekos fondas ir nurašoma studijoms nebetinkanti literatūra. Kolegijoje nuolat vyksta atskirų studijų programų išorinis vertinimas, tad bibliotekos fondas turi atitikti laikmečio reikalavimus. Kadangi kasmet nurašoma leidinių kelis kartus daugiau, nei nuperkama naujų, kiekybiniai fondo rodikliai mažėja.

2016 metams buvo užprenumeruota 206 komplektai 143 pavadinimų periodinių leidinių 33,57 tūkst. Eur sumai, leidiniams užsienio kalba buvo skirta 14,5 tūkst. Eur, tai sudarė 43,19% visos sumos ir 41,96% nuo bendro periodinių leidinių pavadinimų skaičiaus. Prenumeruojamų periodinių leidinių skaičius taip pat mažėja, nes dalis anksčiau prenumeruotų nebeleidžiami arba keičia popierinį formatą į elektroninį. Iš ataskaitinio laikotarpio lėšų 2017 metams užprenumeruota 185 komplektai 126 pavadinimų periodinių leidinių už 24,4 tūkst. Eur, iš jų 67,21% sumos skirta periodiniams leidiniams užsienio kalbomis.

Bibliotekos elektroninis katalogas 2016 metais praturtėjo 1 242 naujais bibliografiniais įrašais, atnaujinti 3 052 įrašai, sutvarkyti įrašai 17 567 leidiniams. Retrospektyviai tvarkomos natos MTF bibliotekai.

Lietuvos virtualiojoje bibliotekoje (LVB) galima atlikti paiešką ne tik kolegijos bibliotekos ištekliuose, bet ir Lietuvos akademinės bibliotekos eLABa ištekliuose, joje galima ieškoti prenumeruojamų duomenų bazių e-knygų, žurnalų, lietuviškų prenumeruojamų e-knygų įrašų. Nuo 2016 metų joje talpinami 28 tūkst. standartų, talpykla kas mėnesį papildoma naujais leidiniais. LVB taip pat talpinami *Gutenberg*o projekto atviros prieigos leidiniai, duomenų bazė *Lituanistika*. 2017 metais planuojama įkelti atviros prieigos talpyklų *Springer Open* bei *OAPEN* leidinius.

Šiuo metu biblioteka pilnai naudojami visais pagrindiniais bibliotekinės sistemos (BIS) Aleph 500 moduliais. 2016 metų pradžioje paleista Cirkuliacijos modulio periodinių leidinių tvarkymo posistemė. Buvo organizuoti Aleph mokymai, juose kvalifikaciją kėlė VVF vyresnioji bibliotekininkė Jūratė Gorodeckienė ir bibliotekos IT inžinierius Anatolijus Voinilka.

Vilniaus kolegija yra Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijos (LMBA), Lietuvos kolegijų bibliotekų asociacijos (LKBA) bei Lietuvos akademinė bibliotekų (eLABa) konsorciumo, jungiančio per 50 Lietuvos akademinė institucijų, narė, biblioteka atstovauja kolegijai šių organizacijų veikloje. Konsorciume ataskaitiniu laikotarpiu be pagrindinių veiklų buvo svarstomas bibliotekinių informacinių sistemų tobulinimo klausimas bei galimybės pritaikyti debesų technologijas Lietuvos akademinė bibliotekų tinklo plėtrai, nes BIS Aleph 500 nebepalaikoma ir bus reikalingi nauji sprendimai. Kolegijos biblioteka 2017 metais planuoja įsidiesti eLABa informacinės sistemos produktą – Publikacijų duomenų bazę (PDB).

2016-aisiais, Bibliotekų metais, mūsų bibliotekoje taip pat vyko eilė renginių, parodų, vyko vartotojų mokymai fakultetuose, kuriuos pravedė bibliotekininkai. Kaip ir kasmet, buvo išskirta Bibliotekų savaitė, bibliotekos darbuotojai kasmet lankosi Knygų mugės bibliotekininkų dienos renginiuose, kitose renovuotose Lietuvos bibliotekose. SPF bibliotekos vedėja Renata Markauskienė 2016 metų rudenį su grupe Lietuvos kultūros darbuotojų vyko į vieną didžiausių pasaulyje Frankfurto knygų mugę. Ataskaitiniu laikotarpiu biblioteka atnaujino dalį savo dokumentų – Bibliotekos nuostatus, darbuotojų pareigybių aprašus, dabar atnaujinamas kolegijos svetainės bibliotekos puslapis, artimiausiu metu bus atnaujintos Naudojimosi biblioteka taisyklės bei Bibliotekos komplektavimo tvarkos aprašas.

Pagrindiniai bibliotekos veiklos rodikliai pateikti šioje lentelėje:

Bibliotekos veiklos rodikliai	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bibliotekos fondas (fiz. vnt.)	287776	270401	257212	242392	222425	212227
Gauta per metus (fiz. vnt.)	13328	6072	4138	3642	3057	2795
Periodinių leidinių prenumerata (pavad.)	171	163	164	169	165	143
Gauta parama (tūkst. Lt / nuo 2015 m. Eur)	13,48	21,41	3,87	3,68	1,9	3,96
Registruotų skaitytojų skaičius	11070	10875	10737	9958	10062	9375
Apsilankymų skaičius	325389	316549	273868	225826	198839	191967
Dokumentų išduotis (fiz. vnt.)	373332	309980	327179	271339	256964	273169
Skaityklų darbo vietų skaičius	341	339	286	270	256	253
Interneto skaityklų darbo vietų skaičius	88	87	86	81	81	81
Kompiuterizuotos darbo vietos personalui	28	26	26	28	29	23
Darbuotojų skaičius (etatai)	28	28	27	27	27	27
Bibliografinių įrašų skaičius e-kataloge (nauji pavad.)	1001	949	1015	1141	662	1242
Prieiga prie e-dokumentų (pavad.)	51356	122642	174179	194765	188157	163882
Viso teksto dokumentų panauda (pavad.)	471	4673	70571	*27982	56026	53553

*Tik e-žurnalai (neapskaitytos e-knygos).

Parengė

Vida Sušinskienė
Bibliotekos vadovė
2017-02-22